

Rønholt (KF):

Det glæder mig trods alt, at hr. Gade er begyndt at lytte til konservative medlemmer af folketinget som rådgivere.

Jeg vil dog lægge mere vægt på forskningsresultaterne. Jeg har læst flere artikler af forstanderen for Askov Forsøgsstation. Det er videnskabelig forskning, der er foregået dér igennem flere generationer, og der er fra Askovs side ikke fundet anledning til at blande disse ting sammen.

Handelsgødning har ikke noget at gøre med denne forureningsdebat. Det er to isolerede ting, vi taler om. Det har noget med jordbundsforhold at gøre, og det har noget med koncentrationen af husdyr at gøre. Handelsgødning er et helt andet emne, som vi måske skal diskutere ved en anden lejlighed. Det er at blande de to ting sammen, og det mener jeg ikke denne debat skal bruges til.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Der er endnu et par korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Det er, som om vi haft denne diskussion før.

Jeg vil spørge hr. Rønholt, om han ikke læste de bilag igennem, vi fik fra miljøstyrelsen sidste år, med forskningsresultater og synspunkter på dette spørgsmål. De udtalelser, der kommer her, tyder på, at hr. Rønholt ikke har læst alle de svar, vi fik sidste år, da vi behandlede dette spørgsmål.

Vi har jo dygevis af argumentation og videnskabelig påvisning af, at det er den samlede kvælstofbelastning, der er problemet vedrørende vort grundvand. Det kan nok diskuteres, hvordan det ligger med vort overfladevand, men vedrørende vort grundvand er det det samlede kvælstofforbrug, der er problemet.

(Kort bemærkning).

Camre (S):

Jeg synes, det er fantastisk, at hr. Rønholt vil gøre dette problem til et spørgsmål om naturgødning og kun det og hævder, at kunstgødning er et helt andet problem, og at det skal vi se på i anden sammenhæng. Det var det, jeg understregede i min tale: vi kan

overhovedet ikke tale NPO-forurening, medmindre vi inddrager kunstgødningen.

Jeg vil godt have lov til meget kort bare at citere et lille afsnit af Mikael Lynnerups bog »Galten Særimner«, som jeg nævnte her før, og hvor han henviser til en undersøgelse foretaget i England, bestilt af The Royal Society og med et forskerteam, der bestod af de mest fremtrædende folk fra Englands forskningsinstitutioner. Jeg citerer bare et kort afsnit:

»I rapporten hedder det blandt andet, at der forventes en stadig vækst i forbruget af letopløselige kvælstofgødninger i planteavlen, og at denne vækst kan medføre alvorlige økonomiske og sociale konsekvenser. Det forventes, at en betydelig andel af de nuværende vandindvindingsanlæg i løbet af de kommende 20 år ikke længere vil kunne levere vand, som har et nitratindhold, som ligger inden for den fastsatte maksimalværdi, og rapporten peger på det stadig stigende forbrug af kvælstofholdig kunstgødning som den væsentligste forklaring på denne udviklingstendens. Rapporten noterer, at mens der før 2. verdenskrig blev brugt ca. 50.000 t kunstgødning i det engelske landbrug, så bruges der i dag 1,3 mill. t, og med den nuværende stigningstakt forventes der et samlet forbrug på ca. 2 mill. t ved år 2000.«

Det er altså engelske tal. Det er helt parallelt i Danmark. Det er den intensive brug, jeg vil næsten sige, det er overforbruget af kunstgødning, der skaber en meget, meget væsentlig del af dette problem, og der bliver ingen enighed om dette lovforslag i folketinget, det bliver ikke gennemført i folketinget, hvis ikke kunstgødningen inddrages.

(Kort bemærkning).

Bjørn Westh (S):

Også jeg finder, at hr. Rønholt ser alt for snævert på dette her. Jeg synes, hr. Rønholt også skulle lade det indgå i sine overvejelser – når man fastholder princippet om, at det er forureneren, der skal betale – at den planteproducerende landmand jo også har en fordel af, at der er nogle animalske producenter, der kan omsætte de planteafgrøder, der kommer, og derved skabe en merværdi også på planteavlen. Derfor synes jeg, hr. Rønholt skulle lade være med at splitte landbruget op i denne diskussion og i stedet sige, at der er